

*Suvestinė redakcija nuo 2016-03-31 iki 2018-03-16*

*Įsakymas paskelbtas: TAR 2014-07-30, i. k. 2014-10703*



**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO  
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS  
DĖL ŪKIO SUBJEKTŲ, SIEKIANČIŲ PASINAUDOTI PARAMA PAGAL LIETUVOS  
KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONES, EKONOMINIO  
GYVYBINGUMO NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2014 m. liepos 28 d. Nr. 3D-440  
Vilnius

Atsižvelgdama į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos nuostatas,  
t v i r t i n u Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros  
2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisykles  
(pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

## ŪKIO SUBJEKTŲ, SIEKIANČIŲ PASINAUDOTI PARAMA PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONES, EKONOMINIO GYVYBINGUMO NUSTATYMO TAISYKLĖS

### I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti finansine parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – Programa) priemones ir (ar) veiklos sritis, ekonominį gyvybingumą apibūdinančius rodiklius bei jų kritines reikšmes.

2. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

2.1. **Ataskaitiniai metai** – finansiniai metai, einantys prieš paramos paraiškos pateikimo metus.

2.2. **Dotacijos, susijusios su pajamomis** – dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ir negautoms pajamoms kompensuoti (tikslinė pagalba, skiriama prekių gamybai arba paslaugų teikimui finansuoti, parduodamų prekių arba teikiamų paslaugų kainai sumažinti, įvairioms programoms remti arba veiklos nuostoliams iš dalies kompensuoti, gamybai skatinti, produkcijos kokybei gerinti, mažų sąnaudų ūkininkavimo sistemoms išlaikyti ir kt.), taip pat visos kitos dotacijos, nepriskirtinos dotacijoms, susijusioms su turtu.

2.3. **Dotacijos, susijusios su turtu** – dotacijos, gaunamos ilgalaikio turto forma arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti arba kitaip įsigyti.

2.4. **Grynasis pelnas** – gautų pajamų ir patirtų sąnaudų skirtumas.

2.5. **Grynasis pelningumas** – grynojo pelno ir pardavimo pajamų, įskaitant dotacijas, susijusias su pajamomis, santykis.

2.6. **Naujas ūkio subjektas** – paramos paraiškos pateikimo metais arba ataskaitiniais metais įsteigtas ūkio subjektas. Nauju laikomas ir ūkio subjektas, įsteigtas anksčiau, nei paraiškos pateikimo arba ataskaitiniais metais, vykdęs investicijas, išskyrus bendrąsias išlaidas, į projekte numatytą veiklą ir iki paraiškos pateikimo metų iš vykdomos veiklos negavęs jokių pajamų.

2.7. **Paskolų padengimo rodiklis** – pagrindinės veiklos pinigų srautų, įskaitant dotacijas, susijusias su pajamomis, ir dotacijų, susijusių su turtu, metinės sumos santykis su gražintų paskolų, mokėtų lizingo įmokų, sumokėtų palūkanų per metus suma.

2.8. **Pirmieji planuojamojo laikotarpio metai** – paramos paraiškos pateikimo Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos metai.

2.9. **Planuojamasis laikotarpis** – laikotarpis, apimantis projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-815](#), 2014-11-03, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15750

2.10. **Praėję ataskaitiniai metai** – finansiniai metai, einantys prieš ataskaitinius metus.

2.11. **Projekto įgyvendinimo pradžia** – paraiškos užregistravimo Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie Žemės ūkio ministerijos data.

2.12. **Projekto įgyvendinimo pabaiga** – paskutinio mokėjimo prašymo ir galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos data.

2.13. **Skolos rodiklis** – ilgalaikių ir trumpalaikių skolų (mokėtinų sumų ir įsipareigojimų) santykis su turtu.

2.14. **Veikiantis ūkio subjektas** – anksčiau nei ataskaitiniais metais įsteigtas ūkio subjektas, vykdęs ir vykdamas ūkinę komercinę veiklą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-815](#), 2014-11-03, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15750

2.15. **Vidinė gražos norma** – palūkanų norma, kuriai esant, investuoto kapitalo vertė lygi grynųjų pinigų srautų vertei per prognozuojamąjį laikotarpį.

Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Verslo apskaitos standartai, patvirtinti Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto Standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr.1, ir Programa.

## II. EKONOMINIŲ GYVYBINGUMŲ APIBŪDINANTYS RODIKLIAI

3. Grynasis pelningumas:

3.1. Ūkio subjektams, išskyrus prašančius paramos pagal Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama smulkiesiems ūkiams“ ir Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“, kurie tvarko supaprastintą buhalterinę apskaitą, grynasis pelningumas skaičiuojamas pagal formulę:

$$k_{gp} = \frac{GP}{PP + DP} \cdot 100, \text{ proc.} \quad (1)$$

čia:  $GP$  – grynasis pelnas eurai;

$PP$  – pardavimo pajamos eurai;

$DP$  – dotacijos, susijusios su pajamomis, eurai.

3.2. Ūkio subjektams, prašantiems paramos pagal Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama smulkiesiems ūkiams“ ir Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ ir tvarkantiems supaprastintą buhalterinę apskaitą, grynasis pelningumas apskaičiuojamas supaprastintos apskaitos dokumentų duomenimis pagal formulę:

$$k_{\text{gpn}} = \frac{PP + DP - I}{PP + DP} \cdot 100, \text{ proc.} \quad (1.1)$$

čia:  $PP$  – pardavimo pajamos (piniginės įplaukos) eurai;

$DP$  – dotacijos, susijusios su pajamomis, eurai;

$I$  – piniginės išlaidos, susijusios su vykdoma žemės ūkio veikla, eurai.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-579](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12058

Nr. [3D-128](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-02-27, i. k. 2015-03027

Nr. [3D-169](#), 2016-03-29, paskelbta TAR 2016-03-30, i. k. 2016-06542

4. Skolos ir paskolų padengimo rodiklis skaičiuojamas:

4.1. Skolos rodiklis:

$$k_{sk} = \frac{IS + TS}{T_{pab}} \quad (2)$$

čia:  $IS$  – ūkio subjektų ilgalaikės skolos, tai yra po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai metų pabaigoje eurai;

$TS$  – ūkio subjektų trumpalaikės skolos, tai yra per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai metų pabaigoje eurai;

$T_{pab}$  – viso turto vertė metų pabaigoje eurai.

4.2. Paskolų padengimo rodiklis:

$$k_{pask} = \frac{PVS + DT}{S_g + PL} \quad (3)$$

čia:  $PVS$  – pagrindinės veiklos pinigų srautai per finansinius metus, įskaitant dotacijas, susijusias su pajamomis, eurai;

$DT$  – per finansinius metus gautos dotacijos, susijusios su turtu, eurai;

$S_g$  – gražintos paskolos kreditoriams, kitos finansinės skolos ir sumokėtos lizingo įmokos per finansinius metus eurais. Perfinansuotos paskolos į gražintų paskolų sumą neįskaičiuojamos. Kredito linijos gražinimo suma per metus skaičiuojama grynąja verte, t. y. skaičiuojamas skirtumas tarp kredito linijos likučio metų pradžioje ir likučio metų pabaigoje;

$PL$  – sumokėtos palūkanos per ataskaitinius metus eurais.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-579](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12058

5. Vidinė gražos norma (VGN) skaičiuojama ūkio subjektui. Rekomenduojama VGN skaičiuoti Microsoft Excel aplinkoje, naudojant funkciją IRR (Insert/function.../Or select a category: Financial, Select a function):

$$VGN = IRR (-LV0; PS1; PS2; \dots PS7 + LV7)$$

čia:  $LV0$  – ūkio subjekto investuoto kapitalo vertė ataskaitinių metų pabaigoje (ilgalaikis turtas (išskyrus finansinį turtą) + atsargos + biologinis turtas + gautinos prekybos skolos – skolos tiekėjams ir gauti išankstiniai apmokėjimai). Naujai įsteigto ūkio subjekto investuoto kapitalo vertė ( $LV0$ ) skaičiuojama iš pradžios balanso, jeigu prieš investicijas nėra ataskaitinių metų finansinės atskaitomybės;

$PS1; PS2; \dots PS7$  – ūkio subjekto planuojamų metų pagrindinės veiklos pinigų srautų ir investicinės veiklos pinigų srautų suma eurais;

$LV7$  – ūkio subjekto investuoto kapitalo vertė eurais septintaisiais planuojamais metais (skaičiuojama analogiškai kaip  $LV0$ , iš prognozuojamųjų metų balanso).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-579](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12058

### III. EKONOMINĮ GYVYBINGUMĄ APIBŪDINANČIŲ RODIKLIŲ REIKŠMĖS IR EKONOMINIO GYVYBINGUMO NUSTATYMO TVARKA

Priemonės	Grynasis pelningumas ≥, proc.	Skolos rodiklis ≤	Paskolų padengimo rodiklis ≥	Vidinė gražos norma ≥, proc.
Priemonė „Investicijos į materialųjį turtą“				
Veiklos sritis „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“	2	0,6	1,25	4,4
Veiklos sritis „Parama investicijoms į žemės ūkio produktų perdirbimą, rinkodarą ir (arba)“	2	0,6	1,25	4,4

Priemonės	Grynasis pelningumas ≥, proc.	Skolos rodiklis ≤	Paskolų padengimo rodiklis ≥	Vidinė gražos norma ≥, proc.
plėtra“				
Priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“				
Veiklos sritis „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“	2*	0,6	–	–
Veiklos sritis „Parama smulkiesiems ūkiams“	2*	–	–	–
Veiklos sritis „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“	2*	0,6	–	–
Veiklos sritis „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“	2	0,6	1,25	4,4
Priemonė „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“				
Veiklos sritis „Investicijos į miškininkystės technologijas“	2**	0,6**	1,25**	4,4**
Priemonė „Bendradarbiavimas“				
Veiklos sritis „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“	2	–	–	–
Veiklos sritis „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“	2	0,6	1,25	–

\* – skaičiuojamas metais, kuriais baigiamas įgyvendinti verslo planas (verslo plano įgyvendinimo pabaiga turi sutapti su finansinių metų pabaiga);

\*\* – neskaičiuojamas, kai paramos paraiška teikiama tik medynų ir krūmynų pertvarkymui.

Lentelės pakeitimai:

Nr. [3D-128](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-02-27, i. k. 2015-03027

Nr. [3D-688](#), 2015-09-11, paskelbta TAR 2015-09-11, i. k. 2015-13766

Nr. [3D-698](#), 2015-09-18, paskelbta TAR 2015-09-18, i. k. 2015-13975

6. Veiklą vykdančys ūkio subjektai laikomi tinkamais finansinei paramai gauti, jeigu ekonominio gyvybingumo rodikliai atitinka III skyriuje nurodytas reikšmes:

6.1. ataskaitiniais metais: grynas pelningumas ir skolos rodiklis.

*Punkto pakeitimai:*

*Nr. [3D-586](#), 2015-07-21, paskelbta TAR 2015-07-21, i. k. 2015-11514*

6.2. kiekvienais projekto įgyvendinimo metais: paskolų padengimo rodiklis;

6.3. projekto įgyvendinimo metais skolos rodiklio reikšmė negali neatitikti nustatytos reikšmės dvejus metus iš eilės;

6.4. visais kitais planuojamojo laikotarpio metais po projekto įgyvendinimo pabaigos metų: grynas pelningumas, skolos ir paskolų padengimo rodikliai.

7. Nauji ūkio subjektai laikomi tinkamais finansinei paramai gauti, jeigu ekonominio gyvybingumo rodikliai atitinka III skyriuje nurodytas reikšmes:

7.1. paraiškos teikimo arba ataskaitiniais metais: skolos rodiklis;

7.2. pirmaisiais metais po projekto įgyvendinimo pabaigos metų: skolos ir paskolų padengimo rodikliai;

7.3. antraisiais ir visais kitais planuojamojo laikotarpio metais po projekto įgyvendinimo pabaigos metų: grynas pelningumas, skolos ir paskolų padengimo rodikliai.

8. Ūkio subjekto VGN turi atitikti III skyriuje nurodytą reikšmę.

9. Ūkio subjektai, teikiantys paraiškas gauti paramą pagal supaprastintas Programos priemonės ir (ar) veiklos srities įgyvendinimo taisykles, laikomi tinkamais finansinei paramai gauti, kai ekonominio gyvybingumo rodikliai ir jų taikymas atitinka IV skyriuje nurodytas sąlygas.

#### **IV. EKONOMINIO GYVYBINGUMO NUSTATYMO TVARKA PROJEKTAMS, TEIKIAMiems PAGAL SUPAPRASTINTAS PRIEMONĖS IR (AR) VEIKLOS SRITIES ĮGYVENDINIMO TAISYKLES**

10. Veiklą vykdantys ir nauji ūkio subjektai, teikiantys paraiškas pagal supaprastintas priemonių ir (ar) veiklos sričių įgyvendinimo taisykles, laikomi ekonomiškai gyvybingi, jeigu atitinka nustatytas ekonominio tinkamumo įvertinimo rodiklių reikšmes. Ekonominio tinkamumo rodikliai yra:

10.1. grynas pelningumas, kurio rodiklio reikšmė didesnė arba lygi 2 proc. (netaikomas naujų ūkio subjektų paraiškoms, kurių priemonės ir (ar) veiklos srities įgyvendinimo taisyklėse numatyta pateikti tik pradžios balansą);

10.2. skolos rodiklis, kurio rodiklio reikšmė mažesnė arba lygi 0,6.

11. Nauji ūkio subjektai, teikiantys paraiškas pagal Programos supaprastintas priemonių ir (ar) veiklos sričių įgyvendinimo taisykles, laikomi tinkamais finansinei paramai gauti, jeigu:

11.1. grynojo pelningumo reikšmė paraiškos teikimo arba ataskaitiniais metais didesnė arba lygi 2 proc.;

11.2. skolos rodiklio reikšmė paraiškos teikimo arba ataskaitiniais metais mažesnė arba lygi 0,6.

12. Veiklą vykdančios, teikiančios paraišką pagal Programos supaprastintas priemones ir (ar) veiklos sričių įgyvendinimo taisykles, laikomi tinkamais finansinei paramai gauti, jeigu:

12.1. grynojo pelningumo reikšmė ataskaitiniais metais didesnė arba lygi 2 proc.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-815](#), 2014-11-03, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15750

Nr. [3D-586](#), 2015-07-21, paskelbta TAR 2015-07-21, i. k. 2015-11514

12.2. skolos rodiklio reikšmė ataskaitiniais metais mažesnė arba lygi 0,6.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-586](#), 2015-07-21, paskelbta TAR 2015-07-21, i. k. 2015-11514

## V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Ūkio subjektai laikomi netinkamais finansinei paramai gauti, kaip neatitinkantys ekonominio gyvybingumo tinkamumo kriterijaus, jei:

13.1. ataskaitiniais metais finansinės atskaitomybės ataskaitose pateikiama informacija tarpusavyje nesusieta.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [3D-586](#), 2015-07-21, paskelbta TAR 2015-07-21, i. k. 2015-11514

13.2. planuojamojo laikotarpio metais finansinės atskaitomybės ataskaitose pateikiama informacija tarpusavyje nesusieta;

13.3. ūkio subjekto verslo plane pateiktos finansinių prognozių sudarymo prielaidos planuojamuoju laikotarpiu žymiai skiriasi nuo Lietuvos statistinių ar Ūkių apskaitos duomenų tinklo duomenų, rinkoje esančios situacijos, arba praėjusio ir/ar ataskaitinio laikotarpio duomenų ir nepateikti jas pagrindžiantys dokumentai, paaiškinimai ar skaičiavimai;

13.4. nepagrįstas projekto finansavimas iki paramos gavimo (atsižvelgiant į taikomą paramos mokėjimo būdą);

13.5. jeigu nepateikti duomenys, būtini ekonominio gyvybingumo rodikliams apskaičiuoti.

14. Ūkio subjektams, kurie pripažinti neatitinkančiais ekonominio gyvybingumo tinkamumo kriterijaus dėl 13 punkte nurodytų priežasčių, ekonominį gyvybingumą apibūdinantys rodikliai neskaičiuojami.

---

### **Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-579](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12058



Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-815](#), 2014-11-03, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15750

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-128](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-02-27, i. k. 2015-03027

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-244](#), 2015-04-01, paskelbta TAR 2015-04-02, i. k. 2015-04956

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-688](#), 2015-09-11, paskelbta TAR 2015-09-11, i. k. 2015-13766

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-698](#), 2015-09-18, paskelbta TAR 2015-09-18, i. k. 2015-13975

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-586](#), 2015-07-21, paskelbta TAR 2015-07-21, i. k. 2015-11514

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-169](#), 2016-03-29, paskelbta TAR 2016-03-30, i. k. 2016-06542

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo